

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.I.20.132/2025/5.

Felperes: Felperes1 (Felperes címe)

A felperes jogi képviselője:

Felperesi pártfogó ügyvéd pártfogó ügyvéd (Cím4)

Az alperes: Alperes címe

(Alperes címe.)

Az alperes jogi képviselője:

Alperesi jogtanácsos (alperes címén)

A per tárgya: büntetés-végrehajtás során keletkezett sérelemdíj iránti igény

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Szombathelyi Törvényszék 24.P.20.083/2024/8. sz. ítélet

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperesek; 9.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a feljegyzett 64.000 (hatvannégyezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédi munkadíjának viselésére a felperes köteles.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2022. október 11. napjától kezdődően tölti szabadságvesztés büntetését az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben.

[2] Az intézetben a zárkák takarítása a fogvatartottak kötelezettsége.

[3] Az alperes a felmosáshoz, takarításhoz szükséges felmosószert adagolva biztosítja a fogvatartottak részére. Fertőtlenítő hatású tisztítószert azonban nem bocsát a fogvatartottak rendelkezésére. Ilyet az ún. „kiétkező” boltban sem lehetséges vásárolni és ilyen termékek csomagban sem küldhetők be az alperesi intézetbe.

[4] A kiétkező boltban a letéti pénzzel rendelkező fogvatartottak az alapvető tisztálkodási szereket megvásárolhatják, míg a letéti pénzzel nem rendelkező fogvatartottak részére ezeket az alperes bocsátja rendelkezésre.

[5] A felperes 2024. január 16-án és február 6. napján felmosóvödör, seprű és felmosófej biztosítása iránti kérelmet nyújtott be az alpereshez. Az alperes a kérelmeknek helyt adott.

[6]

[7] A felperes 2024. február 28. napján kártérítési iránti igénnyel fordult az alpereshez. Kérelmét azzal indokolta, hogy az alperes nem biztosít felületfertőtlenítő és kézfertőtlenítő szert, csupán mosogatószert, de abból is csak egy litert hat fő részére és két hónapra.

[8] Az alperes 30.529/275-3/2024.ált. számú határozatával a felperes igényét elutasította.

[9] A felperes 2024. szeptember 18. napján tisztálkodási cikkeket kért az alperestől arra hivatkozással, hogy letéti pénzzel nem rendelkezik.

[10] Az alperes a kérelmet elutasította.

[11] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette emberi méltóságát, és embertelen, megalázó büntetésnek vetette alá azzal, hogy 2022. szeptember 15-étől folyamatosan, megszakítás nélkül nem gondoskodott felület- és kézfertőtlenítő szerről az A/4. épület 102. zárkájában, az A/1. épület 107., 108., 109., 110. és 112. zárkájában, továbbá az A/4. épület 217., 221. és 209. zárkájában.

[12] Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 800.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[13] Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1)-(3) bekezdéseire, 2:51. § (1) bekezdésének a) pontjára, 2:42. § (1)-(2) bekezdéseire, a büntetések, intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv.tv.) 83. § (4) bekezdésére és 129. §-ára, az Európai Közösséget Létrehozó Szerződés módosításáról szóló 2007/C 306/1. számú Lisszaboni szerződés 6. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkére, az Emberi Jogok Európai Egyezményének 1. és 3. cikkére, továbbá az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésére alapította.

[14] Előadta, hogy az alperes a fogva tartása kezdetétől nem biztosított részére felület- és kézfertőtlenítő szert, csupán egy liter mosogatószert juttat kéthavonta hat főre, ez a mosogatószer azonban fertőtlenítőszer nem tartalmaz, így a W.C. és a vízcsap környékét nem lehet takarítani.

[15] Sérelmezte, hogy a kiétkező boltban nem lehet fertőtlenítőszer vásárolni, azt hozzátartozói sem küldhetnek be az intézetbe és az ilyen szer biztosítására irányuló kérelmeit az alperes elutasította. Álláspontja szerint az alperes magatartása miatt fertőzésveszély áll fenn, emiatt gombás fertőzést is elszenvedett: végbél tájon bőrpírosodás lépett fel nála.

[16] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[17] Arra hivatkozott, hogy a pert megelőzően a felperes nem vette igénybe az egyéb jogorvoslati lehetőségeket, egyébként pedig nem bizonyította sem kár vagy sérelem bekövetkeztét, sem jogellenes és felróható alperesi magatartást.

[18] Előadta, hogy kártérítési igény előterjesztése nem alkalmas a Bv.tv. 21. § (3) bekezdése szerinti panasz kiváltására. Arra is hivatkozott, hogy a felperes nem terjesztett elő fertőtlenítőszer igényt.

[19] Arra is rámutatott, hogy a szabadságvesztés, elzárás, előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. IM rendelet (a továbbiakban Bv.tvr.) 131. § (1) és (2) bekezdése alapján a tisztálkodási lehetőség biztosítása érdekében csak a letéti pénzzel nem rendelkező elítélt részére kell biztosítani megfelelő alapvető tisztálkodási és felszerelési cikkeket, de fertőtlenítő hatású vegyi anyagot tartalmazó tárgyat a fogvatartott birtokában nem lehet.

[20] Azt is kiemelte, hogy a felperesnek az elmúlt években semmilyen betegsége nem volt.

[21] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[22] Ítéletének indokolásában elsődlegesen arra mutatott rá, hogy a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kell a perben bizonyítania, hogy a sérelem, kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. A büntetés-végrehajtási jogviszony keretében ilyen jogorvoslatnak minősül a Bv.tv. 21. §-a és 142. §-a alapján előterjeszthető panasz, hiszen annak alapossága esetén a felperes által hiányolt fertőtlenítőszer rendelkezésre bocsátása alkalmas lett volna a sérelem orvoslására.

[23] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes 2024. szeptember 18-án terjesztett elő először tisztálkodási cikk kérése iránti kérelmet, melyet az alperes elutasított. A felperes nem bizonyította, hogy e kérelmének kedvezőtlen elbírálásával összefüggésben panaszt terjesztett volna elő.

[24] Kártérítési igényt nyújtott be, melyet az alperes elutasított, de ez az igény nem minősül a Bv.tv. 21. és 142. §-aiban szabályozott jogorvoslati kérelemnek, panasznak.

[25] Ugyanakkor azt is megállapította, hogy ezen időpontot megelőzően a felperes egyáltalán nem vett igénybe az általa sérelmezett magatartás orvoslására alkalmas jogorvoslati eszközt.

[26] Azt is vizsgálta, a felperes bizonyította-e az alperes jogellenes magatartását és az azzal összefüggésben őt ért sérelmet.

[27] Rögzítette, hogy az alperesnek a Bv.tvr. 131. § (1) bekezdése és 7. sz. melléklete alapján nem volt kötelezettsége kéz- és felületfertőtlenítő szer biztosítása a felperes részére.

[28] A felperes perfelvételi tárgyaláson tett nyilatkozatai alapján azt sem látta igazoltnak, hogy a felperes személyiségi joga sérült volna. Rögzítette, a felperes meghallgatása során olyan múltó, átmeneti jellegű és orvosi kezelést sem igénylő hátrányokról tett nyilatkozatot, melyek az egyéb feltételek bizonyítása esetén sem adnának alapot a személyiségi jogsértés bírósági megállapítására és az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezésére.

[29] A fentiek alapján elutasította a felperes bizonyítási indítványait, kifejtve, hogy a felperes által indítványozott tanúktól – figyelemmel a felperes előadására – nem várható olyan vallomás, amely az alperesi felelősség körében releváns lenne. Arra is kitért, hogy a felperes a panaszával egy alkalommal járt orvosnál és panaszai az orvos által javasolt gyógyszer alkalmazása nélkül is megszűntek. Erre tekintettel a felperesre vonatkozó egészségügyi dokumentáció beszerzését és orvosszakértő kirendelését is szükségtelennek ítélte.

[30] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság per ismételt lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helytadást kérte.

[31] Hatályon kívül helyezés iránti kérelmében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le az általa kért bizonyítást, pedig a tényállás megállapítása és a kereseti kérelem elbírálása körében az indokolt lett volna.

[32] Másodlagos fellebbezési kérelme körében megismételte keresetének indokait, külön kiemelve, hogy a fertőtlenítőszer vonatkozásában többször írt kérelmi lapot, ezekre azonban mindig azt a választ kapta, hogy az alperes ilyen kérést még nem kapott senkitől, nem volt, és nem is lesz abból szokás, hogy a fogvatartottaknak fertőtlenítőszer biztosítsanak.

[33] Előadta, hogy az alperes tájékoztatása szerint a kiétkezése költségén élelmiszerekkel együtt vásárolhat magának ilyen szerezket, de mégsem tudott ilyen igényt előterjeszteni, mert sem az ún. kioskon, sem a faliújságon közzétett terméklistán nem szerepel ilyen termék.

[34] Azt nem vitatta, hogy panaszt nem terjesztett elő, de állította, hogy mivel az alperes tagadó válaszát nem fogadta el, egy felügyelő javaslatára kártérítési igényt nyújtott be, melyet az alperes elutasított.

[35] Megismételte, hogy ha hat ember hosszú ideig fertőtlenítés nélkül használ egy illemhelyet és egy csapot, annak számos egészségügyi és higiéniai kockázata van.

[36] Nem cáfolta, hogy a bíróság felhívására nem tudott fertőződést igazolni, de fenntartotta, bizonyos, hogy az illemhely és a csap közvetlen érintkezési felületei potenciális fertőzési gócpontok lehetnek, lehetek. Fertőtlenítés nélkül könnyen terjedhetnek a baktériumok, a vírusok és a gombák, melyek különböző megbetegedéseket okozhatnak, tehát egészségügyi kockázatot rejt magában a fertőtlenítés hiánya.

[37] Alperes jogsértő magatartásaként felhívta a Bv.tv. 83. § (4) bekezdését, mely szerint a szabadságvesztés végrehajtása során törekedni kell arra, hogy az elítélt életkörülményei közelítsenek a szabad élet általános körülményeihez, és ez által a szabadságvesztés káros hatásai enyhíthetők, illetve ellensúlyozhatók legyenek. Előadta, hogy a COVID-19 világjárvány óta minden háztartásban van felület- és/vagy kézfertőtlenítő szer, ezért alapos elvárás a bv. intézettel szemben is, hogy akár ingyen, akár pénzért biztosítson a fogvatartottak részére ilyeneket.

[38] Hivatkozott a Bv.tv. 129. § (1) bekezdésére is, mely szerint az intézetben a fogvatartott magánál tarthat minden olyan tárgyat, amelynek elhelyezése a zárka rendeltetésszerű használatát nem akadályozza, illetve a zárkán kívül rendelkezésre bocsátott

tárolóhelyiségben tárolása megoldható. Álláspontja szerint a § alapján fertőtlenítőszer tartható a zárkában.

[39] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[40] Arra hivatkozott, hogy a felperes nem tényállításokat tett, és maga is elismerte, fertőzés nem következett be, csupán előfordulása lehetőségességre utalt. Feltételezésre pedig nem lehet sérelemdíj igényt alapítani.

[41] Vitatta, hogy a felperest embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetette volna alá.

[42] Arra is rámutatott, hogy a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján a perben a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályai alkalmazandók, és a felperes nem bizonyította, hogy a rendes jogorvoslatot kimerítette, azaz, hogy a fertőtlenítőszer biztosítása körében panaszt nyújtott volna be. Kiemelte, hogy a többéves bírói gyakorlat a sérelemdíj iránti perekben is egyértelműen vizsgálja a fogvatartott ezen kötelezettségének kimerítését.

[43] Úgy vélte, az elsőfokú bíróság alappal utasította el a felperes bizonyítási indítványait.

[44] A fellebbezés nem alapos.

[45] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Pp.) 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

[46] Megállapította, hogy a Pp. 380. §-a szerinti kötelező hatályon kívül helyezési ok nem merült fel, és nem indokolt az ítélet Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezése sem, mert az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, mely az ügy érdemi eldöntésére kihatott.

[47] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, miután a felek egyike sem kérte tárgyalás tartását. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta, a tényállást helytállón állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott.

[48] Az elsőfokú bíróság a tényállás jogi minősítése tekintetében helyesen alkalmazta az irányadó jogszabályokat, és helytállón jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által állított személyiségi jogsértést az alperes nem követte el, továbbá, hogy a felperes igénye a Bv.tv. szerinti panasz, mint rendes jogorvoslat kimerítésének hiánya miatt is megalapozatlan.

[49] A Ptk. 2:52. § (1)-(2) bekezdései alapján alkalmazandó Ptk. 6:548. § (1) bekezdése a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség körében kettős követelményt támaszt. A felperesnek bizonyítania kell a közhatalom gyakorlásával vagy elmulasztásával okozott jogsértés tényét, másrészt a rendes jogorvoslat kimerítését.

[50] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a büntetés-végrehajtási intézet jogsértő intézkedése vagy mulasztása esetén a Bv.tv. 21. és 142. §-ai szerinti panasz jogintézménye jogorvoslati lehetőséget biztosít a fogvatartott számára, és a jogsértés jellege folytán a panasz a felperes által állított sérelem elhárítására alkalmas jogorvoslati eszköz lett volna. A felperes azonban nem élt panasszal.

[51] Mindemellett az elsőfokú bíróság vizsgálta azt is, a felperes bizonyította-e, hogy az alperes sérelmezett magatartása sértette személyiségi jogait.

[52] Az ítéltábla teljeskörűen osztja az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes azzal, hogy nem biztosított a részére felület- és kézfertőtlenítő szert, sértette emberi méltóságát, egészségét, testi épségét. A felperes erre vonatkozó állításait a felperes perfelvételi tárgyaláson tett nyilatkozata önmagában cáfolta. Emiatt az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, amikor elutasította a felperes tanúbizonyítási, valamint egészségügyi dokumentáció beszerzésére és orvosszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványait.

[53] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[54] A felperes eredménytelenül fellebbezett, ezért a Pp. 101. § (3) bekezdése alapján pártfogó ügyvédjének díját viselni köteles.

[55] Személyes költségmentessége folytán a meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

[56] Az alperes a Pp. 81. § (2) bekezdésének megfelelő módon előterjesztette másodfokú perköltség igényét az alkalmazott jogszabályhelyre utalással, ezért az ítéltábla a perköltség igényben megjelölt 800.000 forint pertárgy érték alapul vételével a felperest 40.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdésének a) pontja és (4) bekezdése alapján, arra is figyelemmel, hogy az előterjesztett perköltség igényt a fellebbezési ellenkérelem kézhezvételét követően a felperes nem vitatta.

Győr, 2025. október 21.

Dr. Molnár Andrea s. k.

Dr. Bartus Erika s. k.

Dr. Sarmon Hedvig s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró